

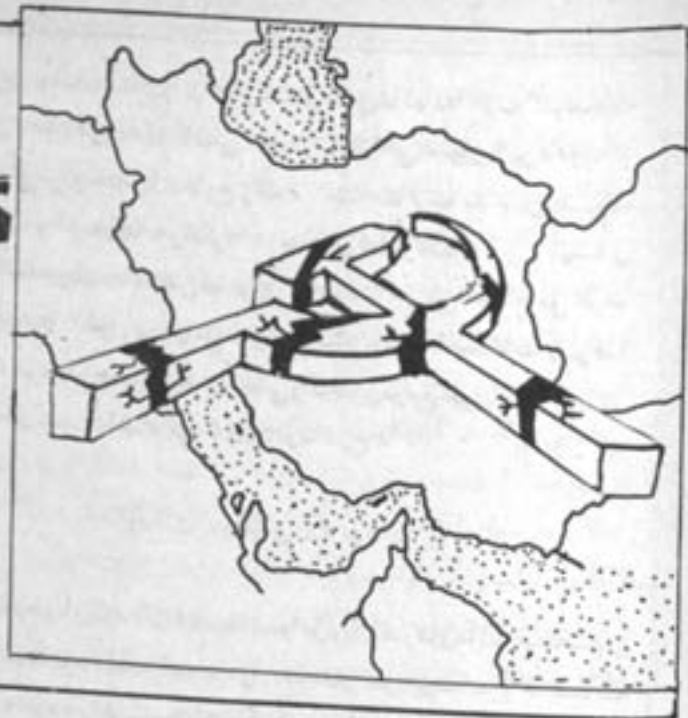
چگونگی گسترش و عملکرد

کمونیسم

در

ایران

۵

۲- حزب توده (۱)

ملی شدن صنعت نفت

پس از آنکه شوروی از امتیاز نفت شمال منصرف گشت و طرح شرکت مختلط نفت ایران و روسیه را مطرح نمود (در مذاکره با احمد قوام نخست وزیر وقت در مسکو) طرح تهیه، و به مجلس پانزدهم برای تصویب فرستاده شد، و مجلس آن را رد کرد، و ماده واحده ای صادره در ۱۳۲۶ با ۱۰۲ رای موافق و دوری ممتنع تصویب نمود که بموجب آن هر نوع واگذاری به خارجی ها ممنوع گردید و تنها می شد نفت شمال را به روسیه فروخت، و در بند "ه" ماده واحده تصریح شده بود که برای استیفای حقوق ملت ایران، دولت خواستار تجدید نظر در قرارداد سال ۱۳۳۴ با انگلیس می باشد و در اجرای همین بند پس از دو سال چانه زدن با انگلیسی ها و بحث و مذاکره قرارداد الحاقی "گن گلشائیان" (گلشائیان وزیر دارائی وقت و گن نماینده شرکت انگلیس) تهیه گشت. طرح این قرارداد در زمانی تهیه شد که در پی ترور شاه حکومت نظامی برقرار بود و روزنامه ها و احزاب از آزادی برای اظهار نظر برخوردار نبودند.

در آذر ۱۳۲۹ کمیسیون مخصوص نفت به مجلس گزارش داد قرار داد الحاقی برای برگرداندن حقوق ملت ایران کافی نیست و با آن مخالفت کرد. در ۲۹/۹/۲۶ مصدق طی نطقی در مجلس محاسن ملی شدن نفت را بر شمرد و سپس پیشنهادی با امضای سازده نغس از نمایندگان (کاندیدهای جبهه ملی) درباره ملی شدن نفت به رئیس مجلس داده شد که بعلت عدم امضای کافی مطرح نگردید.

در پی همین پیشنهادها، سخنرانیها و میتینگهای توسط مردم برپا شد و روحا نبودن به پشتیبانی از ملی شدن نفت پرداختند، در نتیجه این جو، کمیسیون نفت مجلس در اسفند ۲۹ ملی شدن نفت را پذیرفت و به تصویب مجلس رسید. روزم آنرا نخست وزیر وقت که در این گیرودار

سرگرم مذاکره با انگلیسی ها بود تا منافع آنان را تامین نماید بدست "شهید خلیل طهماسبی از فدائیان اسلام" بدرک واصل گردید. در ۳۰/۲/۳۰ کمیسیون نفت هیئت مختلطی از نمایندگان مجلسین شور و سواد دولت را تعیین، تا دولت با نظارت آنها، از شرکت سابق نفت انگلیس و ایران خلع ید کند. مصدق نیز با اظهار تمایل مجلس نخست وزیر شد و در ۱۲/۲/۳۰ کابینه خود را معرفی نمود. پس از آنکه انگلیس بی برد ایران مصمم است نفت را ملی کند، آنرا قبول نکرد و آمریکارا (ترومن) واسطه نمود، و خود نیز به شیوه های مختلفی از قبیل حصر اقتصاد، تهدید نظامی، و وادار کردن بازاری به نخریدن نفت ایران دست زد (شرح آنرا در تاریخ جبهه ملی خواهیم آورد) و در این اوضاع و احوال موضع گیریهای حزب توده از دغل بازی و ناشی گری خاصی برخوردار بود، پس از مطرح گشتن ملی شدن نفت ابتدا شعار "الفاء" قرار داد نفت جنوب" را داد و جمعیتی تحت نام "جمعیت ملی مبارزه با کمپانی نفت انگلیس و ایران" ترتیب داد و زیر این چتر و شعار میتینگهایی برپا نمود، امامی دانیم ملی شدن صنعت نفت اصلتی دیگر دارد و از عمق خواست یک ملت ریشه می گیرد و "الفاء" دولت را یکطرفه قضیه قرار می دهد. طبیعی است که انگلیس الفاء یکطرفه" قرارداد را نخواهد پذیرفت. پس از مدتی شعار را عوض نمود و ندای "اعلان بطلان قرارداد نفت جنوب" را سرداد و در کنسگره گروه مذکور اسم آنرا به "جمعیت ملی مبارزه با کمپانی های نفتی امپرو- بالیستی در ایران" تغییر داد، و باز مدتی به مانور پرداخت، و بار دیگر "ملی شدن صنعت نفت جنوب" را شعار خود قرار داد و نام جمعیت را به "جمعیت ملی مبارزه با استعمار" برگرداند (۲)

مسئله روشن در تمام این شعارها و رنگ عوض کردنها این است که مسئله روسیه مطرح نشود. شعارها بنحوی انتخاب می شد که شاید بتواند زبر همان عنوان و با استفاده از تحریک و بوجود آوردن جو

بی ثباتی و مطرح نمودن خود بعنوان یکا هرم قدرتمند اجتماعی منافع
ارباب را تامین نماید. برای اینکه در فرهنگ حزب توده امپریالیسم و
استعمارونفت جنوب هیچیک شامل روسیه نخواهد گشت.

در این مدت با تشکیل میتینگها و تظاهرات خیابانی به زد و خورد با
پلیس و مردم می پرداخت. برای نمونه: در تیرماه ۱۳۳۰ بمسئولان
تظاهرات بر علیه ورود "هریمین" نماینده "ترومن" به ایران، با پلیس
درگیر شدند که در این درگیری حدود ۲۰ نفر کشته و چند صد نفر زخمی
شدند" (۳).

اگر بخواهیم بهتر جویز که حزب توده می ساخت و روشی را که
بکار می برد ترسیم کنیم به سازمان منافقین خلق خودمان شبیه بودند
و این تشبیه ما را از شرح بیشتر نیازی نخواهد کرد. روزنامه های آنها نیز
به فحاشی می پرداختند. روزنامه "مردم ملی" کردن نفت را دلالی برای
امپریالیسم دانست. روزنامه "داربا" بعد از نیت حسن اردجانی که
از زندانیا ن حزب توده پشتیبانی می کرد، جبهه "ملی را بورژوازی
خواند که سعی در فعالیت برای آمریکا در منابع ایران و توافق با هیئت
حاکمه دارد، و آنها را عوام فریب خواند و نوشت: "ملی شدن صنعت
نفت نقاب سپاهی است که چهره های داغدار و رنگین را می پوشاند" (۴)
بد نیست بدانیم که روسها (ایوانف در تاریخ نویی) در این مورد چه
می گوید:

"باید خاطر نشان ساخت که حزب توده ایران نیز در مرحله ملی شدن
صنایع نفت اشتباه بزرگی مرتکب شد، به این معنی که جنبه های ضد
امپریالیستی بورژوازی ملی را درست ارزیابی نکرد و بورژوازی ملی را
با بورژوازی کمپرادور یکی دانست، این امر باعث چپ روی حزب
توده ایران نسبت به جبهه ملی، دولت مصدق و سیاست او شد.
در سال ۳۱ "برنامه" حزب برای زمانه "کنونی" منتشر شد که در آن
گفته شده بود "حزب توده ایران حزب طبقه کارگر و دارای
جهان بینی مارکسیستی است" و برنامه آن عبارت از "بیرون کشیدن
کشور از دوی جنگ و تجاوز و پیوستن به جبهه صلح و دموکراسی
جهانی، جبهه ای که اتحاد شوروی، سوسیالیستی در پیشاپیش آن قرار
دارد" می باشد و "این قانون اساسی نمی تواند برای مصلح و آزادی و
استقلال را تامین نماید و می باید بوسیله یک قانون اساسی دموکراتیک
تعویض شود" و نیز "برانداختن رژیم سلطنتی، فتودالها، مالکین
بزرگ و سرمایه داران وابسته به امپریالیسم، و برقرار ساختن جمهوری
دمکراتیک توده ای" (۵)

در پانزده سال ۳۱ دکتر رضادمنش دبیر کل حزب در اس هیئتی
به نمایندگی حزب توده در نوزدهمین کنگره حزب کمونیست شوروی
در مسکو شرکت کرد و طی نطقی حزب توده را حزب طبقات زحمتکش
با رهبری طبقه کارگر و مصلح به ایدئولوژی مارکسیسم لنینیسم معرفی
کرد (۶).

همانطور که گفتیم درون حزب اختلافاتی بود، یک جناح قاسمی
و کیانوری، و جناح دیگر شرمینی بود. رادمنش، روستا و طبری که در

خارج بودند عده ای را برای شرکت در جشن سالانه حزب کمونیست
چین دعوت کردند که قاسمی، فروتن و بقراطی بعنوان این دعوت و
شرمینی برای تحصیل بخارج رفتند. البته مسافرت به چین صورت
نگرفت و در نتیجه در کنگره ۱۹ مسکو شرکت کردند (۷). ایشان
برنگشتند و با تنها ماندن کیانوری در هیئت اجرایی، جناح سی طرف
مثل بزدی، علوی و بهرامی قدرت یافتند. البته اختلافات با برجسا
بود. حزب در چنین اوضاع داخلی و آنچنان موضع گیری اجتماعی که
در قبال نفت داشت کودتای ۲۸ مرداد رخ داد.

کودتای آمریکائی ۲۸ مرداد

در جریان کودتای ۲۸ مرداد عوامل و پارامترهای تاثیر مستقیم و
غیر مستقیم داشتند که تنها در اینجا نقش خود پرستانه و خائسانه
حزب توده را ترسیم خواهیم کرد.

اما خیانت، ناشی از عدم اجرا و کوتاهی در وظایف است.
"۲۸ مرداد نقطه عطفی در حیات حزب توده بود... رهبری حزب
توده که از انجام وظایف خود طی یکسال قبل از ۲۸ مرداد، یعنی از قیام
سی تیر با زمانند... از امکانات موجود خود در روبرو شدن با کودتا
استفاده نکرد" (۸) البته نمی خواهیم بگوئیم که اگر حزب توده به
وظایف خود عمل می کرد، کودتائی صورت نمی گرفت. عامل اساسی
کودتا عدم حضور مردم در صحنه بود که در جای خود خواهد آمد. ولی
خود پرستی که محور اصلی جهت گیری حزب در قبال جریان کودتا بود
باید نشان داده شود. برای جلوگیری از کودتا، داشتن اطلاعات صحیح
از اهم امورات، و چندین ماه قبل از کودتا حزب تحت عنوان مقدمات
کودتا فراهم می شود "هشدار داد و روزنامه مردم نوشت: "توطئه"
کودتا را باید جنگ ضد کودتا مبدل ساخت" (۹) و این اطلاعات
را حداقل می توان گفت که از طریق "سازمان نظامی" خود بدست می آورد
برای بی بردن به امکانات سازمان نظامی حزب در کسب اطلاع از کودتا و
شناختن چهره های خبیث کودتا اشاره می کنیم که طبق مدارک رژیم
گذشته پرسنل نظامی دستگیر شده این سازمان ۱۰ نفر سرهنگ تمام،
۱۳ نفر سرهنگ دوم، ۶۲ نفر سرگرد، ۱۰۰ نفر سروان، ۱۹۶ نفر ستوان،
۶۳ نفر دانجو و ۱۷ نفر درجه دار (۱۰) بودند. اکثر پرسنل افسر که
در ادارات مختلف نظامی کشور پراکنده بودند حتی در رکن دوم ارتش
و حکومت نظامی تهران هم افسران حضور داشتند.

باز نظریهات حزب توده در ۵/۲۲ نوشتند: "مردم شرافتمند ایران:
توطئه خائسانه کودتا در شرف اجراء است، برای درهم شکستن این
توطئه آماده شوید" و گردانندگان اصلی را سرلشکر زاهدی، سرلشکر
باتما نخلیج (مردوم در جمهوری اسلامی)، سرلشکر گرز، سپهبد
شاهبختی معرفی کردند (۱۱)

کودتا ابتدا قرار بود در ۲۳ مرداد ۳۲ صورت بگیرد، اما خنثی
گردید و سرهنگ نصیری رئیس کار کرد که برای بازداشت مصدق رفتند

بود دستگیر شد و شاه فرار کرد و به بغداد رفت. در این چند روز نبود شاه در ایران و قریباً بی‌تفاهت و بی‌سوادانه برای شناسایی چهره‌های ست و فریبنده و انقلابی و ملی کافی است، اما نکته اساسی در بحث ما اینست که حزب توده می‌خواست از آب گل آلود ماهی بگیرد، یعنی اگر هم قرار است کودتا سرکوب شود حزب برنده این رزم باشد و تحلیل‌های بعدی حزب و دیگر هم با لک‌پهای چپ آنها نشانگر این مطلب می‌باشد.

جزئی می‌گوید: «از امکانات خود استفاده نکردند» و ایوانسوف می‌نویسد: «کمیته مرکزی حزب توده... ضمن انتشار بیانیتهای خطاب مردم ایران خواستار استقرار جمهوری دموکراتیک در کشور، آزادی احزاب و... گردید، مع ذلک رهبری حزب توده ایران فقط به انتشار بیانیتهای ترتیب دادن تظاهرات و میتینگ قناعت کرد و در شرایط موجود تصمیمات ضروری و قاطع برای متحد ساختن کلیه نیروهای ضد امپریالیستی و دموکراتیک بمنظور مقاومت در مقابل توطئه‌ها و یورشهای جدید و بعدی امپریالیستها بعمل نیامد» (۱۲)

شعارهای حزب در جریان فرار شاه، پیروز یاد ملت، برجیده باد سلطنت، پیروز یاد جمهوری دموکراتیک بود (۱۳) خود نیز با انتشار جزوه‌ها و حرفه‌های که در بلنوم‌های بعدی خود در زیر سالن‌های سرستان و اماکن کشورهای اروپای شرقی و روسیه زدند به همانتهای خود اقرار کرده و به نشوری برداری برای تطبیق نعل به نعل اصول مارکسیسم لنینیسم با موضع گیری‌های کلی خود پرداختند که خواهیم رسید. اما قیام ملی! پس از زد و خورد مختصری در خیابان‌های تهران که روی هم چند ساعت بیشتر طول نکشید (۱۴) در ۲۸ مرداد شکست خورد. روزهای پس از کودتایم رهبری حزب توده دستور برگزاری میتینگ‌های موضعی و شعار نویسی و بخش تراکت و اعلامیه را داد. در آن ۲۲ اعلامیه‌ای با مضای کمیته ابالیستی تهران منتشر شد که طی آن کودتاچیان و همکاران آنان بسختی تهدید شده بودند (۱۵) این بود کل عملیات ضد کودتا که حزب توده بدان دست زد.

ادامه دارد

۱۰ - کتاب شاه، جانی سفید ۳۴ از انتشارات حکومت خاص وقت

۱۲ و ۱۳ - تاریخ نوین ایران

تذکره مهم: اکثر منابع این مقاله کتابهای چپ، آنهم از نوع کمونیستهای روسی می‌باشد و این بدان علت است که از طریق حرفه‌های خودشان به حقیقت برسیم و استناد به کتابها دلیل بر تائید تمام مطالب و محتوی کتب مذکور نمی‌باشد.

۳ و ۴ - از کتاب پنجاه سال نفت در ایران

۲ - تاریخ نوین ایران و کتاب سیر کمونیسم در ایران

۴ و ۱۱ و ۱۳ - کتاب گذشته چراغ راه آینده

۵ و ۶ - کتاب سیر کمونیسم در ایران

۷ - اسناد جنبش کمونیستی ایران جلد اول

۸ و ۱۵ - تاریخ سی پاله

نظرخواهی از خوانندگان

برادران و خواهران:

از آنجائی که تنها هدف ما نشر تعلیمات علوم و معارف اسلامی در سطح کشور و در خارج از کشور است، و از آنجا که نظرها بر این است که این مجله در زمینه‌های مختلف اسلامی با سبکی روان و تقریباً ساده که مورد استفاده عموم طبقات باشد، تقدیم امت قهرمان شود، لذا بر این شدیم که از شما خوانندگان عزیز در سبک و روش و سطح و نوع مطالب نظرخواهی کنیم و هرگونه پیشنهاد یا اعتراض و انتقاد را با کمال میل پذیرا هستیم.

امید اینکه با دقت مقالات مختلفی که در این مجله آمده است مطالعه بفرمائید و نظر خود را در تنگ‌مقالات و در مجموع مجله برای ما اظهار نمائید.

قبلاً از همکاری و همفکری شما تشکر می‌کنیم.

پاسداز اسلام

شماره ۶۰۰ یکسال

نام خانوادگی..... نام اشتراک.....

آدرس: شهرستان.....

از شماره..... به مدت.....

مبلغ فوق را به شماره حساب ۶۰۰ بانک ملت شعبه میدان شهدا قم واریز نموده و فتوکپی فیش بانکی را همراه با فرم پر شده به آدرس قم صندوق پستی شماره ۳۲۰ ارسال فرمائید.

تذکر: وجه اشتراک را می‌توانید از طریق تمام بانکها

به شماره حساب فوق واریز نمائید.